

ISSN 0132-5957

ТВОЖОЖОЖ

Часопис сатыры і гумару

№ 10 (кастрычнік)

2015

У нумары:

Наталля КУЛЬГАВАЯ

ДВА БАКІ

Міні-п'еса

6-7

ІМПАРТ

12-13

Данііл ВАЛЧОК

**Дзе лепш
зімаваць?**

Верш

20

Малюнак Вікенція ПУЗАНКЕВІЧА,
тэма Андрэя СІДАРЭЙКІ.

**Ад сесіі
да сесіі...**

Міні-кніжка

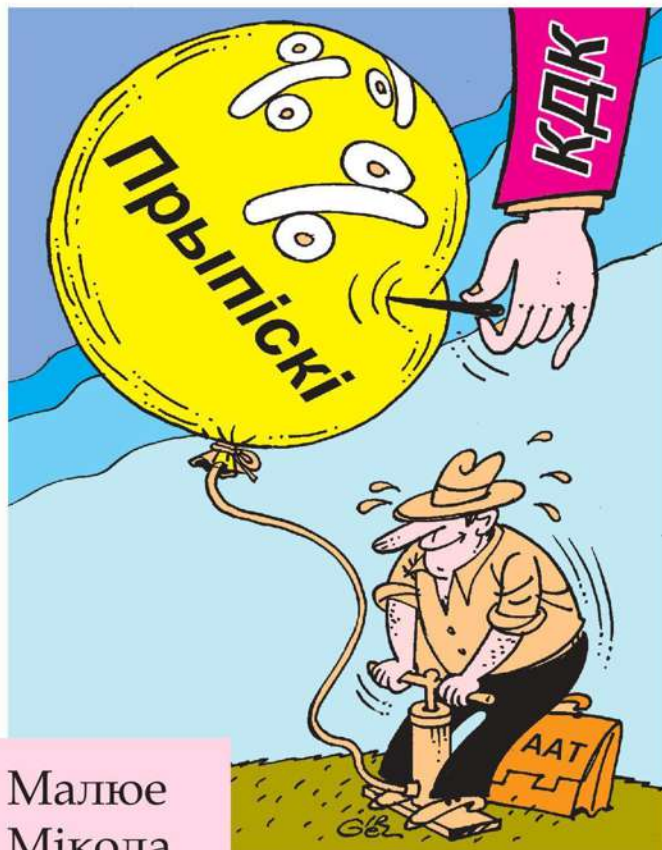

Малюнак Алега КАРПОВІЧА.

N.B.
«Нота бенз»

Зварні увагу!

Малюе
Мікола
ГІРГЕЛЬ

Малюнак Тамары РАДАВАНАВІЧ.

Малюнак Алега ПАПОВА.

Думкі ўбас

- Не тое бяда, што кожны са сваёй званіцы глядзіць, а тое, што робіць шмат пустога звону.
- Нізкімі паклонамі дасягнуў высокага становішча.
- Час пік — гэта час, калі і пікнуць не паспееш, як цябе ўжо заціснулі.
- Часцей за ўсё згадваюць тое каханне, калі кахалі без памяці.
- Матэматыкі першымі загаварылі пра роўнасць. З іх усё і пачалося.
- У жывой чарзе стаяла мёртвая цішыня.
- Узлёт быў галавакружным, а падзенне — галаваломным.

Правіла адно жыве спрадвеку:
Не чапляйся лепш да чалавека,
Не пытай, з кім спіць, ці мае грошы —
Будзеш для яго заўжды харошы.

Калі жанчына спадабацца хоча,
Напэўна ў дэкальтэ адкрые грудзі.
Але мужчына гляне толькі ў вочы,
Пакуль галодным страўнік яго будзе.

Яблыню садзіць сусед сабраўся,
Думае, што зробіцца святым:
З яблыка людскі грэх пачынаўся,
Можа, і закончыцца на ім?

Даслаў Анатоль БАРЫСАГЛЕБСКІ,
г. Гомель.

Пра маладосць шкадуе чалавек,
Калі пражыў даволі доўгі век.
Пасля і старасці шкада бывае:
Яна, як і ўсё іншае, мінае...

Сабе ў кішэнь — і хата з краю,
Такія прынцыпы у нас.
І я патроху прывыкаю,
Прайшоў калектывізму час...

Антон АНІСОВІЧ,
Дзяржынскі раён,
в. Пугчына.

— Якія рэсурсы ты выкарыстоўваеш для самаадукацыі?
— Граблі.

Падчас экзамену.
— Штосьці я на лекцыях вас не бачыў, — кажа прафесар студэнту.

— Дык я вунь за той калонай сядзеў, — апраўдваецца хлопец.
— І як гэта вы ўсе за адной калонай змясціліся? — здзіўлена зазначае выкладчык.

Вучыцца, вучыцца, вучыцца — гэта лепш, чым працаваць, працаваць, працаваць.

Настаўніца беларускай мовы, першы раз

скокнуўшы з парашутам, была моцна ўзрушаная, вельмі здзіўленая і надта збянтэжаная, але ўслых чамусьці крычала пашаму.

Ідзе лекцыя.
«У многіх мовах падвойнае адмаўленне азна-

чае зацвярджэнне, — бубніць лектар, — але ні ў адной падвойнае сцвярджэнне не азначае адмаўлення».

Яхідны голас з задняй парты: «Так, канечне!..»

— Ты чаго ўвесь у сіняхках?

— Ды вось, бумеранг знайшоў...

— Дык выкінь яго!

— Ага, сам паспрабуй!

Прывітанне,
калючы дружа!

Купіў нядаўна ў магазіне пачак пячэння. Толькі калі прыйшоў дамоў, прачытаў назву і ажно ўсклікнуў ад здзіўлення:

— А ў фірме, якая яго вырабляе, з фантазіяй няма праблем!

Але потым задумаўся: «А што, калі на іншых прадпрыемствах пачнуць, напрыклад, выпускаць цукеркі «Самба», каўбасу «Вальс», сыр «Кракавяк», кетчуп «Румба» ці батон «Полька»? Назваў танцаў жа многа. Ды і гучаць яны загадкава, ніколі не здагадаешся, з чым унутры прадукт.

Адно я зразумеў дакладна: работнікі сталічнага прыватнага прадпрыемства «Біайкорм» — адметныя танцоры. І кулінары.

Віктар ЛОЎГАЧ,
Гомельская вобласць,
г. п. Акцябрскі.

Цяпер сваю палавіну шукаюць рознымі спосабамі: адны — з дапамогай сацыяльных сетак і СМІ, другія — на дыскатэках і ў кафэ, а трэція — размяшчаюць аб'явы на... аўтамабілях.

Першым гэты метад прымяніў жыхар Брэста Руслан Юрцэвіч яшчэ летась. Ён прыклеіў на сваю машыну паперу аб продажы, а побач павесіў яшчэ адну: «Ищу жену, номер тот же». І хоць каханую знайшоў не па аб'яве на аўтамабілі, але даведаўся шмат чаго цікавага пра жанчын, склаў нават цэлы спіс парад для дзяўчат, якія мараць выйсці замуж. (Гісторыя была надрукавана ў газеце «Комсомольская правда в Беларуси».)

Ці пашанцуе аўтару гэтай аб'явы? Пакуль невядома.

Андрэй ПЯТРЭНКА,
г. Рэчыца.

Анатолий ЗЭКАЎ Размеркаванне

Байка

У Акадэміі лясной
Ад самага ад рання
У будане,
Што пад сасной,
Ішло размеркаванне.
І па адным сюды
Звяры ныралі ў кабінет.
Адтуль — каго куды —
Іх накіроўвалі у свет.

Вяршылі лёсы пад сасной
(Такая ўжо ў камісіі работа):
Каго пры Акадэміі лясной
Пакінуць,
А каго — ў балота.
Чаго тут толькі не было!
Выдатнікаў —
І тых трасло,
Бо ўдалеч ехаць,

У балота,
Каму, скажыце мне, ахвота?
Ўсе хваляваліся,
Апроч Мядзведзя,
Прагульчыка заўзятага,
Бо лапа у Мядзведзя
Недзе
Была,
Як кажуць, валасатая.

Адбыўся гэты інцыдэнт
Не ў нейкім там далёкім свеце —
У энным універсітэце.

Віктар ЛОЎГАЧ

Гуртам лягчэй

Іранеска

Стары Мірон, колькі ні званіў дзецям — двум сынам і дачцэ, каб прыехалі і дапамаглі пасадзіць бульбу, кожны раз чуў адно: «Не можам, тата, на працы завал поўны. Але пазней, калі будзеш мець у чым патрэбу, усе разам прыедзем, вырочым. Гуртам жа заўсёды лягчэй».

Бацька не крыўдзіўся, наадварот, перажываў за іх. Жонцы кажаў так:

— Радуйся, маці, добрых мы выгадалі дзяцей. За дзяржаўнае як за сваё кроўнае турбуюцца. А мы неяк і самі ўправімся.

Пазней, калі ўзыхла бульба, залупушыліся памідоры і агуркі, зазеленела і пустазелле. Бацька зноўку звярнуўся да дзяцей:

— Трава буяе, бульбу трэба акучваць ды ратаваць іншую агародніну. Прыязджайце, чакаем!

— Даруй, тата, даруй, мама, — спачувальна адказвалі сыны і дач-

ка. — Няма калі: дзетак ва ўніверсітэты час уладкоўваць.

І Мірону лягчэй становілася на сэрцы: «Малайцы, што маіх унукаў вучонымі стараюцца зрабіць. Сёння без адукацыі нельга».

Потым яшчэ званіў:

— Сена кароўцы трэба нарыхтоўваць, а які з мяне касец? Каму ж, як не вам, сыны, дапамагчы.

— Родны ты наш, любімы і дарагі, — ажно плакалі ў трубку тыя. — Не зможам пад'ехаць. Пуцёўкі набылі ў санаторый. На сябе і на тваіх унукаў. А гэта такія грошы!

«Але, важкая прычына, — разважаў бацька. — Здароўе патрэбна з маладосці берагчы».

А глыбокай восенню, калі старыя ўправіліся з усімі работамі (дзякуй за тое суседзям) і задумалі свежаваць парсюка, нечакана з'явіліся дзеці — два сыны, дачка і пяцёра ўнукаў.

— Выраслі, бацька, — заявіў старэйшы сын, — усе разам табе дапамагчы. А то ўсё сам ды сам.

— Дзякуй, дзякуй, мае вы крывінкі, — ўзрадаваўся ён. — Вядома ж, гуртам лягчэй. Вы гэтага пярэзімка-парсючка ўміг адолееце. А нам, старым, колькі было б з ім клопату...

Гомельская вобласць,
г. п. Акцябрскі.

Малюнак
Аляксандра ШМІДТА.

Каждый студент, получивший
неудовлетворительную оценку,
может получить конфетку в
деканате
в рамках психологической разгрузки
и адаптации к стрессовой ситуации.

Конфеты раздает зам. директора по
воспитательной работе.

Более ничем помочь не можем —
учитесь лучше!

Дробныя літары

Міні-фелетон

Сёння ўладкавацца на прэстыжную работу з добрай зарплатой — адна з найважнейшых мэт у жыцці чалавека. Кожны імкнецца зарабляць як мага больш.

Вось і Вольга Пятроўна, убачыўшы на зваротным баку квітанцыі на аплату ЖКП аб'яву аб перспектыўнай і грашовай працы, ўзрадавалася:

— Зараз пазваню і разведаю, што ды як. Потым раскажу пра сябе. Можна, і возьмуць... Тады зажыву, ні ў чым сабе адмаўляць не буду! Аплату ж вялікую абяцаюць.

Набрала нумар адзін раз — пачула голас аўтаадказчыка. Пазваніла на наступны дзень — зноў адгукнуўся адзін ён. Жанчына забылася пра свае спробы, але толькі да таго моманту, пакуль не атрымала рахунак за тэлефонныя размовы. У графе «Паслугі пабочных арганізацый» значылася сума ў 572 тысячы рублёў...

Пенсіянер Васіль Іванавіч таксама заўважыў падобную аб'яву:

— Нічога сабе! «Студэнты. Пенсіянеры. Беспрацоўныя. Праца дома. Пастаянная. Часовая. Зароботная плата да 13 мільёнаў рублёў». А хіба мне не патрэбны дадатковыя грошы? Хто пытае, той многа знае.

Рызыкнуў і пазваніў па ўказаным нумары. Добра, што ўсяго адзін раз. За размову з аўтаадказчыкам давялося заплаціць 286 тысяч рублёў. Хоць мужчына і ўбачыў выраз, напісаны дробнымі літарамі, «Кошт званка — згодна з тарыфам аператара», але нават падумаць не мог, што гэта так дорага.

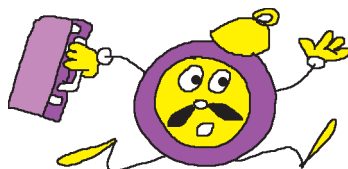
Такіх падманутых людзей у Брэсцкай і Гродзенскай абласцях назбіралася шмат. Супрацоўнікі Камітэта дзяржкантролю вельмі зацікавіліся ІП ПДІС (платная даведачна-інфармацыйная служба) «Работа и Услуги». Зра-

зумела, што спачатку яны звярнуліся ў РУП «Белтэлекам». Майляў, чаму тэлефонныя размовы з гэтай арганізацыяй каштуюць так дорага. Там адказалі, што ІП дзейнічае ў адпаведнасці з заканадаўствам і заключаным дагаворам. У ім прапісана, што прадпрымальнік сам вызначае тарыфы на званкі. Дарэчы, дагавор заключылі яшчэ ў ліпені 2011 года. Напрыклад, летась у прадпрымальніка атрымалася зарабіць на даверлівых людзях больш за 1,5 мільярда рублёў.

Далей матэрыялы справы былі перададзены ў Пракуратуру і Следчы камітэт Брэсцкай вобласці. Але ў выніку ёй займаўся Аддзел па барацьбе з эканамічнымі злачынствамі Камянецкага РАУС, які не знайшоў у дзейнасці ІП нічога крымінальнага і супрацьзаконнага.

Пытанне наконт падманаў з платнымі тэлефоннымі званкамі застаецца адкрытым. Колькасць прадпрыемстваў, якія такім чынам выцягваюць грошы з найўных грамадзян, з кожным месяцам павялічваецца. Застаецца толькі чакаць, калі прымуць закон, каб спыніць дзейнасць падобных «шарашкіных кантор». А пакуль людзям, якія хочуць мець прэстыжную работу, трэба быць больш уважлівымі і чытаць усё, што напісана дробнымі літарамі.

Наталля КУЛЬГАВАЯ.

1. Калі першаккурснік прыходзіць на заняткі за паўгадзіны да іх пачатку, трэцякурснік збіраецца да другой пары, то СП не ідзе ва ўніверсітэт зусім.

2. СП лічыць, што калі праспаў першую пару, а на другой той жа выкладчык, то навошта тады ісці на трэцюю?

3. СП, які адвучыўся на бюджэце, чакае страшнага прысуду размеркавання. І не ведае, што лепш: знайсці працу ці пабрацца шлюбам?

«**Б**ыў я неяк у аднаго заможнага селяніна. Падчас гутаркі ён частаваў мяне рознымі стравамі. А на развітанне падарыў ладны кавалак сала.

— Каб думалася і пісалася лепш, — сказаў гаспадар.

Я адразу спытаў:

— А як стаць такім жа заможным чалавекам?

— Каб смачна пад'есці і хараша жыць, трэба многа рабіць, — не задумваючыся, адказаў ён.

Маланкава ўзнікла новае пытанне:

— А што пра гэта думаюць іншыя? І ці не стаць мне таксама заможным селянінам?

— Давай даведаемся ў маіх аднавяскоўцаў, калі мне не верыш, — прапанаваў субяседнік.

Прыйшлі мы да першага суседа. Той сказаў: «Без зярніны не пад'ясі свініны». Другі параў: «Рана не ўстанеш — многа не зробіш. Бо тое, што спіна зробіць, рот і ўхопіць». Ад трэцяга пачуў: «Працу палюбіш — чалавекам будзеш».

На іншым канцы вёскі стары дзед выдаў: «Пільнуйся гаспадаркі, будучь і на патэльні скваркі». А яго

жонка дадала: «Гонар і слава да таго прыходзіць, хто ў працы наперадзе ходзіць». Іх сусед таксама не змаўчаў: «Якія мы гаспадары, такія нашы і двары». І дадаў: «Найсмачнейшы хлеб ад сваёй працы. А без працы няма чаго хлеба шукаці».

Падумаў я і вырашыў, што калі так шмат працаваць, то хто ж будзе філасофскія трактаты пісаць? Без іх чалавецтва шмат страціць. Таму, напэўна, застануся без свініны. А пакуль яна была, то і новая праца лепш на паперу лягла».

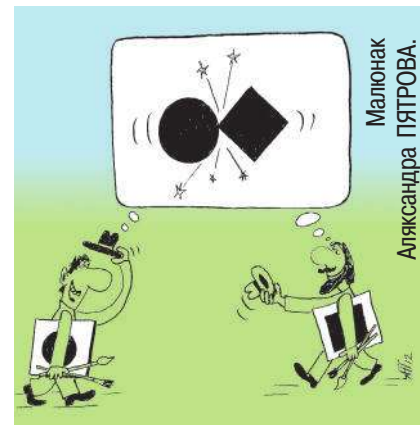
Маналог падслухаў
Андрэй СІДАРЭЙКА,
*Рэчыцкі раён,
в. Каравачычы.*

Малюнак Пятра КОЗІЧА.

Малюнак Алега ПАПОВА.

4. Кожнага СП большасць выкладчыкаў ведае па імені.

5. Кожны СП ведае па імені большасць выкладчыкаў.

6. СП абавязкова глядзіць зверху ўніз на першакурснікаў.

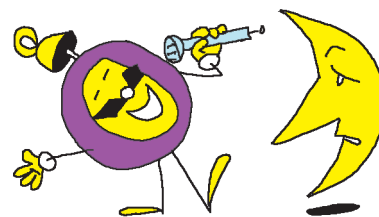
7. СП ведае, дзе можна пад'есці танна альбо на халяву.

8. Дэвіз СП: «Я падумаю пра гэта заўтра».

9. СП, які жыве ў інтэрнаце, з адных яек можа стварыць кулінарны шэдэўр.

10. СП ахвотна дзеліцца вопытам са студэнтамі малодшых курсаў. Калі не папрасіць яго замаўчаць, будзе гаварыць да самага вечара.

Заўважыла Карына ПАЦКО,
*былая пяцікурсніца БДПУ
імя Максіма Танка,
г. Жодзіна.*

ДВА БАКІ

Міні-п'еса

Дзеючыя асобы:

Вядучы тэлеперадачы.

Першая група: Яўген, Мікола, Алесь, мастакі-графіцысты, якія малююць прыгожыя карціны на вуліцах гарадоў.

Другая група: Зміцер, Алэг, Ігар, графіцысты, якія лічаць сябе сапраўднымі «геніямі» мастацтва.

Маргарыта Пятроўна, тэлеглядачка.

Гучыць музычная застаўка, загараецца святло і ў студыі з'яўляецца прыгожа апрануты вядучы.

Вядучы. Добры дзень, паважаныя тэлегледачы. Як заўсёды па аўторках, рады ўсіх вітаць на ток-шоу «Два бакі». Сённяшняя тэма гучыць так: «Графіці — мастацтва ці вандалізм?». Па левую руку ад мяне вы бачыце трох маладых мастакоў, якія малююць сапраўдныя шэдэўры на вуліцах нашых гарадоў. А па правую — графіцістаў, якія курыруюць тых, хто імкнецца захаваць сваю «творчасць» у сакрэце, не афішуюць прыналежнасць да тых ці іншых работ.

Гучаць апладысменты.

Мы паслухаем меркаванні, аргументы і доказы першай і другой групы. Гледачы таксама могуць паўдзельнічаць у нашай дыскусіі. Тэлефануйце на кароткі нумар 7272 і выказвайце думкі на тэму вулічнага мастацтва

графіцістаў. І галасуйце за першую групу ці другую. Мы ж пазнаёмімся з удзельнікамі ток-шоу. (Паглядзеўшы налева.) Хлопцы, калі ласка, прадстаўцеся, чым вы займаецеся і чаму вырашылі стаць вулічнымі мастакамі?

Яўген. Добры дзень. Вельмі прыемна, што вы нераўнадушна адносіцеся да тэмы графіці і запрасілі нас у госці. Мяне завуць Яўген, маіх сяброў (Паказваючы на кожнага.) — Мікола і Алесь. Знаёмыя мы ўжо даўно, часта сустракаемся на розных фестывалях, прысвечаных вулічнаму малюнку. Спадзяюся, што мае таварышы згодзяцца: усе мы пачалі займацца гэтым відам мастацтва, бо хацелі, каб вуліцы сталі больш яркімі, каб, праходзячы каля нашых карцін, гараджане ўсміхаліся. Калі дазволіце, я пакажу самыя адметныя работы графіцістаў Беларусі.

На экране з'яўляецца слайд-шоу.

Мікола. На першым здымку вы бачыце адзін з малюнкаў мінскага праекта «Мартовские коты», на другім — графіці на апоры моста ў Пінску. Трэці слайд дэманструе нам, як афармляюцца пад'езды ў сталіцы, на чацвёртым паказаны партрэт Марка Шагала на адной з вуліц Віцебска, а на пятым — князя Вітаўта ў Гродне. За гэтыя работы жыхары гарадоў дзякуюць нашым калегам, адзначаюць, што такім чынам мы ўпрыгожваем двары, паказваем дзецям і моладзі славутых землякоў.

Алесь. Мы імкнёмся ўзгадняць свае праекты з гарадскімі ўладамі, зацвярджаюць іх у старшыню будаўнічых кааператываў. Так

Малюнак Ганны КІСЛУШЧАНКІ.

Малюнак Аляксандра ПЯТРОВА.

было з усімі прадстаўленымі графіці. І гэта толькі маленькая частка. Мы працуем старанна і марым пра тое, каб у кожным двары з'явілася штосьці падобнае да такіх праектаў. Канешне, мы не святля, і ёсць сярод нас графіцісты, якія малююць на сценах свае карціны без дазволу. Але няхай горад лепш будзе ўпрыгожаны такімі графіці, чым мазанінай кштатлу «Маша, я цябе хахаю!»

Вядучы. Вялікі дзякуй за дэманстрацыю фотаздымкаў, мяркую, што нашым тэлеглядачам было вельмі цікава паслухаць пра вашыя работы. Зараз слова даеца другой групе.

Зміцер. Прывітанне. Мяне завуць Зміцер, побач са мной — Алег і Ігар. Мы таксама вулічныя мастакі. Вось толькі не выстаўляем гэта на паказ, як нашы апаненты. Кожны з нас малюе на вуліцах гарадоў усё, што пажадае. Вось прыклады.

На экране з'яўляецца слайд-шоу.

Алег. Для нас галоўнае — заявіць пра сябе. Паказаць, як мы адносімся да рэчаіснасці. Адно не зразумела: навошта атрымліваць розныя дазволы на тое, каб штосьці намаляваць?...

Ігар. Да таго ж, прадстаўнікоў першай групы ў разы менш, чым «нашых». Скажу больш, такіх мастакоў, як мы, можна знайсці ў любым кутку Беларусі. І яны нікуды не дзенуцца, у гэтым я ўпэўнены. Мы паказваем сапраўдныя пачуцці, хай і праз звычайныя надпісы. Яны шчырыя, хоць і простыя. Мяркую, што кожны з вас, паважаныя тэлеглядачы, хоць раз у жыцці, але пісаў ці

вельмі хацеў намаляваць штосьці ў грамадскім месцы. Ці не праўду я гавару?

Гучаць апладысменты і пахвальныя воклічы.

Вядучы. Якая палкая прамова! Але раз да нас дазванілася Маргарыта Пятроўна з Брэста. Давайце паслухаем яе пытанне.

Маргарыта Пятроўна. Добры дзень. Сапраўды была ўражана працамі хлопцаў першай групы. Але я хацела б задаць пытанне прадстаўнікам другой. Калі ласка, адкажыце, вы не лічыце, што псуецца знешні выгляд гарадоў? Дзякую за ўвагу, будзе цікава вас паслухаць.

Зміцер. Шкодзім? Зразумела, што не. Мы такім чынам бачым мастацтва, а каму не падабаецца, хай не глядзіць і не чытае. Нікога ж не прымушаем.

Алесь (з усмешкай). А можа, вы проста не ўмеце як след маляваць?

Алег (са злосцю). Што ты сказаў? Гэта сярод вас адны хвалькі, а самі толькі і можаце, што з карцінкі перамалёўваць!

Вядучы (ціха звяртаецца да гледачоў). Слухаў бы і слухаў гэтую спрэчку, але, на жаль, наш час заканчваецца. (Гучна на ўсю студыю.) Давайце падвядзём вынікі галасавання. З перавагай у трыццаць працэнтаў перамагла першая група. Апладысменты! Дзякую ўсім удзельнікам за выказаныя думкі. Мяркую, тэлеглядачам было цікава іх пачуць. Я ж развітваюся роўна на тыдзень. Да сустрэчы!

Гучыць музычная застайка.
У студыі паступова цямнее.

Наталля КУЛЬГАВАЯ.

Яго вочы выпраменьвалі цеплыню, святло і іншыя камунальныя паслугі.

***

— У мяне такое дзіўнае пачуццё!
— Якое?

— Пачуццё ўласнай годнасці!

***

— Я вельмі часта задаю сам сабе адно і тое ж пытанне.

— Якое?
— Навошта я задаю сабе адно і тое ж пытанне?

***

— Вы размаўляеце па-англійску?
— Толькі са слоўнікам.

— Не хапае практыкі?
— Не, адвагі: з людзьмі яшчэ саромлюся.

***

— Дайце, калі ласка, дзве сасіскі...— кажа студэнт буфетчыцы, працягваючы грошы.

Чарга перашэптваецца: маўляў, шыкуе хлопец.

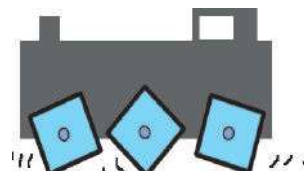
— ...і васямнаццаць відэльцаў, — дагаворвае той.

***

Фізік пытаецца ў матэматыка:

— Слухай, а чаму цягнік так грыміць, калі ў яго колы круглыя?

— Гэта элементарна! — адказвае той. — Формула кола — пі эр квадрат. Вось ён вугламі і грукача.

Міні-яцюры

Няма ліміту

Сябры пытаюцца: «Кузьма,
Чаму ты трэці раз жанаты?»
«На шлюб ліміту ў нас няма.
Гарачы нораў вінаваты!»

Усім дагадзіў

Не кожны хлусіць ў нашы дні,
А праўда часта вочы коле.
Дык ён нікому не маніў
І праўды не казаў ніколі.

Мікалай ГЛЕБ,
Ляхавіцкі раён,
в. Падлессе.

Знаходлівасць

Без мяса цяжка накарміць
Мужоў сваіх кабетам,
Дык навучыліся рабіць
З гародніны катлеты.

Састарэлы Дон Жуан

Спакусіў адну, другую...
Пасля кінуў тых дзяўчат.
Пастарэў – сядзіць гаруе,
Што не верне іх назад.

«Майстар»

Аляксей – слынны «майстар»
на вёсцы.
Што ж умее мужчына рабіць?
Лепш за іншых ва ўсім наваколлі
Цягне тое, што дрэнна ляжыць.

Лідзія ФАРБОТКА,
Стаўбцоўскі раён,
в. Пруды.

Кіраўнік

Вельмі гучны голас мае,
Ўсіх наўкола павучае.
Дзе ні гляне – ўсё не так,
Сам жа ў працы ён лайдак.

Хто вырасце?

Сын-студэнт расце ў раскошы,
Любіць бары, рэстараны...
Кажуць, што з вялікіх грошай
Вырастаюць хуліганы.

Мікола САЛАЎЦОЎ,
г. Чавусы.

Прыходзь заўтра

Гаспадар снедае. У хату
заходзіць сусед.
– Будзеш есці ўчарашні
крупнік? – пытаецца гас-
падар.
– Так, – радасна адгук-
ецца той.
– Ну, тады прыходзь
заўтра.

Згубіў слых

На прыёме ў музычную
школу.
– Разумеце, мы не мо-
жам узяць вашага сына.
– Чаму?
– Слыху няма.
– А божачкі! Няўжо аглух?
Учора ж ён яшчэ ўсё чуў.

Даслаў
Віктар САЛАНЕЦ,
г. Любань.

Літаральныя гісторыі

Лучніца К. А. Кетка так страляла вочкамі, што яе стрэ-
лы імгненна траплялі ў мужчынскія сэрцы.

Работніца стالовай Т. А. Лерка, размаўляючы,
часта пералівала з пустага ў парожняе.

Цясляр Ц. В. Ік вырашыў «забіць» на сваю працу.

Землякоп Ш. У. Фель, жонка якога кожны ве-
чар быццам пад зямлю правальвалася, нарэшце
дакапаўся да праўды.

Прачка А. Н. Уча мела бездакорную рэпутацыю без
ніводнай плямкі.

Работніца шакаладнай фабрыкі С. А. Лодкая
была прывабная, як цукерачка!

У пекара П. І. Рагова справы ішлі як па масле.

Афіцыянтка С. У. Рвэтка разбіла сэрца аднаму
з наведвальнікаў рэстарана.

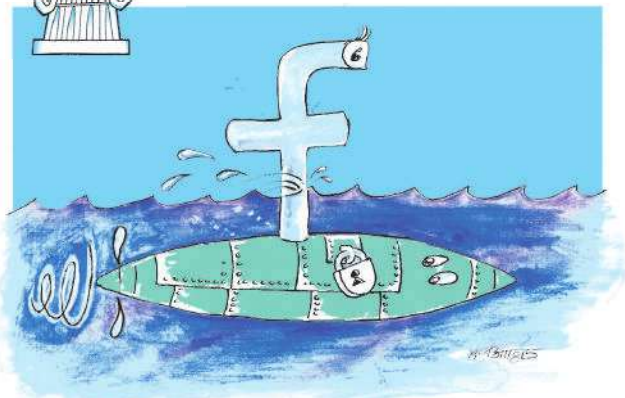
Дырыжор А. Р. Кестр працаваў не апускаючы рук.

Вернісаж

Малюе Вікенцій ПУЗАНКЕВІЧ

Маньяк П. І. Сталетаў нечакана трапіў у палон прыгожых жаночых вачэй.

Настаўнік матэматыкі П. І. Фагор скардзіўся, што ў яго не складваецца жыццё.

Банкір Д. О. Лар вядомы сваімі залатымі рукамі.

Лётчык П. І. Лот заўсёды ляцеў да жонкі на крылах кахання.

Запісала Ганна КІСЛУШЧАНКА.

Р. S. Вы здагадаліся прачытаць ініцыялы і прозвішчы герояў гісторый літаральна? Малайцы!

Малюнак Аляксандра КАРШАКЕВІЧА.

Журавінная аскаміна

Прыбіраюся у хаце,
Раптам загучаў званок.
Бяру трубку — Люсі-свацці
Чую мілы галасок:
— У мяне ёсць прапанова.
Калі ногі не бяляць,
Зранку выганіш карову —
Пойдзем ягады збіраць.
Хоць пакуль няма дазволу,
А мы ціхенька, тайком
Недалёка, каля дома
Журавінак набярэм.
Пакуль выйдзе пастанова,
Стопчуць журавіннік ўвесць...
Ледзьве дзень пачаўся новы —
Чэшам мы бадзёра ў лес.

Вось балота праступае,
Вось і ягада пайшла.
Камары, сляпні кусаюць,
Мошкі ліпнуць, як смала.
Самалёта шум пачуўся,
Ляціць нізка. Вартавы!
За плячо кранаю Люсю:
— Прыціскайся да травы!
На зямлю абедзве ўпалі,
Добра памясілі гразь.
Уцякалі — рагаталі:
Ох, каб бачыў муж, Адаць!
Не збіраем журавінаў
З тых часоў са сваццямі мы,
Бо аскаміна набілі —
Кісла будзе да зімы!

Яніна ЖАБКО,
г. Мінск.

Малюнак
Ганны КІСЛУШЧАНКІ,
тэма Міколы НАВАРЫЧА.

ШТО КАРЫСНЕЙ?

Наварыў аднойчы піва —
Не пітво, а проста дзіва!
З такой радаснай нагоды
Прыняў куфаль з асалодай.
Свет ураз павесялеў,
У ахвоту я паеў:
Кумпячок, свіную ножку,
А наверх капусты трохкі.

Яшчэ куфаль — прэч турботы,
Непрыкметна ўпаў ў дрымоту...
З тых часоў да розных страў
Часта піва спажываў.
Ды жылот пачаў расці —
Цяжка рухацца, ісці.
Хоць прыстойны апетыт,
Але мучае гастрит.
Трэба нейк зганяць жылот!
Я цяпер вару... кампот.

Уладзімір ЛАБКО,
г. Слонім.

Малюнкі Уладзіміра ЧУГЛАЗАВА.

Мікола ГРАБЯНЁК

Юбілейны тост

Гумарэска

У народзе кажуць, што суседзяў не выбіраюць, а з імі жывуць і ладзяць. Васілевічы з Івановымі сябравалі, падстаўлялі плячо адзін аднаму і ў радасці, і ў горы. Аднак з цягам часу дружба пачала даваць трэшчыну. А ўсё з-за таго, што Васілевічы ўздумалі спаць з адчыненай форткай. Насупраць жа іх спальні – кухоннае акно Івановых, часта незакрытае.

Васілевічы яшчэ адпачываюць, а смачныя пахі з суседскай кухні казычуць іх насы. Вось муж жонку і пачаў дапяркаць:

— Ты спіш, а суседзі ўжо снедаюць! Вунь як смачна пахне.

«Ну, пачакай, суседачка, — падумала Васілевічыха. — Я табе пакажу!»

Неўзабаве ў Івановай надарыўся юбілей. Яна запрасіла шмат гасцей, падрыхтавала багаты стол, паклапацілася пра музыкаў. Вядома, былі там і Васілевічы. Прыйшлі не з пустымі рукамі, а з бутэлькай дамашняга віна, гарой бліноў з макам і сокавыціскалкай у падарунак.

Усе госці весяліліся, гаварылі юбілярцы прыгожыя словы, жадалі здароўя, дабрабыту, хвалілі смачныя стравы. Калі ж на стол паставілі бліны з макам, Васілевічыха не вытрымала, наліла сабе поўны фужэр віна і сказала тост:

— Дарагія госці! Хачу выпіць за сваю любімую суседку, добрую і працавітую гаспадыню, якая, не паверыце, ужо а чацвёртай гадзіне раніцы пачынае пячы свайму Івану бліны са скваркамі. Карыстаючыся выпадкам, хачу, даражэнькая, папрасіць, каб пасля юбілею ты ўставала на пару гадзін пазней. Бо не такая ж і я кепская гаспадыня, і мае бліны не горшыя, хоць і з макам. Бачыш, як усе іх ядуць са смакам!

Госці дружна засмяяліся, а юбілярка паабяцала, што з заўтрашняга дня будзе ўставаць на адну гадзіну пазней звычайнага.

Шаркоўшчынскі раён,
агр. Радзюкі.

Шукаеце разумення? Вы знойдзеце яго ў слоўніку пасля слова «разуваць».

***
Ідзе экзамен. З аўдыторыі выбягае радасная студэнтка. Аднагрупнікі пытаюцца:

— Ну, як, здала?

— Так!

Следам з аўдыторыі выгледвае стомлены выкладчык і ўдакладняе:

— Не яна здала, а я здаўся...

***

— Стаяць! Гэта рабаванне!

— Стаяць — гэта дзеяслоў, дурань...

***

Разумны студэнт заўсёды ведае, калі ўключыць дурня.

***

Не можаш быць добрым прыкладам, паспрабуй стаць жahlівым папярэджаннем.

***

— Добры дзень! Вы толькі што пачалі чытаць фразу, якую зараз заканчваеце чытаць.

***

Як патлумачыць заемежніку, што выраз «вельмі разумны» не заўсёды камплімент, «разумны вельмі» — здзек, а пытанне «занадта разумны?» — пагроза?

Усмешкі розных шырот

Жонка была ў ад'ездзе і пазвала мужа:

— Як мая котка?

— Здохла.

— Які жаж! Няўжо ты не мог паведаміць мне пра гэта больш далікатна! Скажаў бы, напрыклад, што яна сядзіць на вільчыку. А потым — што яна звалілася і загінула. Зразумеў?

— Зразумеў.

— А як мая мама?

— Сядзіць на вільчыку.

***

Дзве дамы гутараць пра замужжа.

— Мне здаецца, — гаворыць адна, — што замужжа напамінае міраж у пустыні — з палацамі, пальмамі і вярблюдамі. Спачатку знікае палац, за ім — пальмы і ты, нарэшце, застаешся з адным вярблюдам.

***

Малочнік:

— Ты даліваў сёння вадку ў малако?

Новы памочнік:

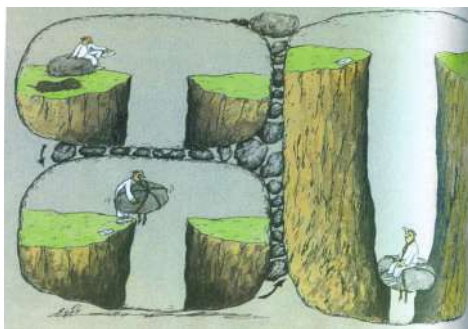
— Так, сэр.

Малочнік:

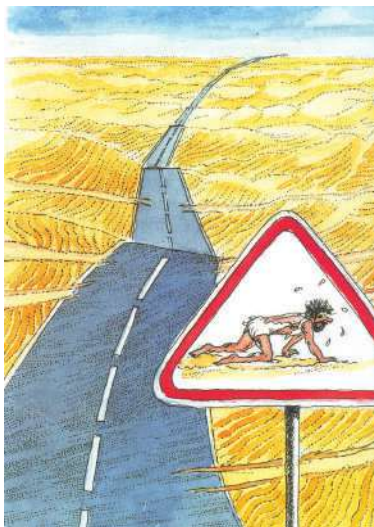
— Хіба ты не ведаеш, што гэта амаральна?

Новы памочнік:

— Так, сэр, але вы ж самі казалі...

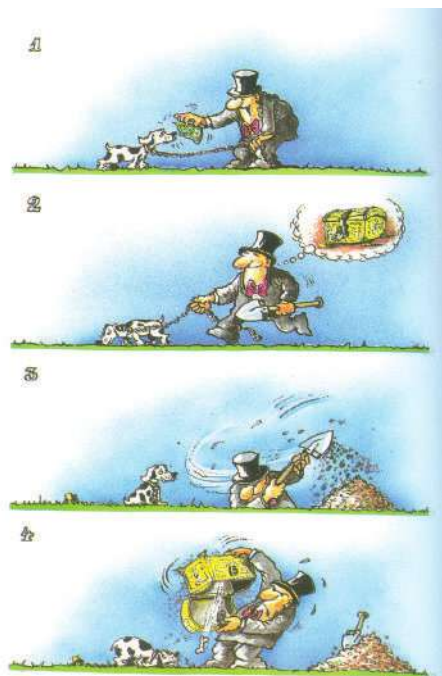
Шахрам РЭЗАІ
(Іран)

Уладзімір ХАХАНАЎ
(Расія)

Уладзімір АБРАЯН
(Арменія)

Ёван ПРАКОПЛЕВІЧ
(Сербія)

Студэнцкія гісторыі

Віктар ВАРАНЕЦ

Ад аўтара

Бадай, любы студэнт можа ўспомніць мноства самых розных гісторый, анекдотаў, баек і нават вершаў са студэнцкага жыцця. Кожнае новае пакаленне навучэнцаў расказвае бывальшчыны ў сваёй інтэрпрэтацыі, аздабляючы старыя, як свет, сюжэты новымі дапаўненнямі.

Гэтыя гісторыі я пачуў ад студэнтаў Гродзенскага медыцынскага ўніверсітэта. І любы з апавядальнікаў гарача пераконваў мяне ў тым, што падзеі адбываліся выключна ў нашым універсітэце і таму ёсць сведкі. Магчыма, гэта не зусім адпавядае рэчаіснасці, але нават мне хочацца верыць, што ўсё адбывалася менавіта ў роднай навучальнай установе...

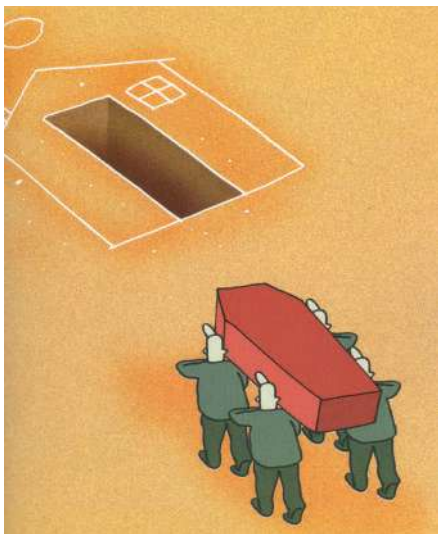
Кожны, хто вучыўся хоць крышачку ў ВНУ, адразу ж распазнаў бы ў гэтых хлопцах і дзяўчатах першакурснікаў другога тыдня навучання. Ім было цікава ўсё: доўгія калідоры, вялікія і прасторныя кабінеты, строгія выкладчыкі і яшчэ не зусім зразумелыя словы — дэкан, куратар, рэктар, семінар... Вось і зараз, упершыню наведваюшы лекцыйную аўдыторыю, студэнты доўга і з захапленнем круцілі галовамі, раз-пораз выдаючы прыглушаныя гукі захаплення. Але зайшоў выкладчык, і ўсе хуценька расселіся за сталы.

Дацэнт быў ужо досыць сталым чалавекам. За час працы ва ўніверсітэце ён да ўсяго прывык і мала чаму

Павел КАНСТАНЦІН
(Румынія)

Аболфазл МАХТАРАМІ
(Іран)

Уладзімір КАЗАНЕЎСКІ
(Україна)

Валянцін ДРУЖЫНІН
(Расія)

Малочнік:

— Я сказаў табе, што трэба спачатку наліць у бітон вады, а потым ужо даліваць туды малако. Тады мы з чыстым сумленнем можам гаварыць, што не разбаўляем малако вадой.

* * *

— Ты назваў Еву дурніцай. А цяпер зрабі ласку сказаць, што шкадуеш пра гэта, — кажа маці сыну.

— Ева, я вельмі шкадую, што ты дурніца...

* * *

Кампанія аб'явіла конкурс на лепшую прапанову па эканоміцы. Пераможцу належала выдаць прэмію ў 25 фунтаў. Перамог шатландзец, які прапанаваў скараціць прэмію да 10 фунтаў.

* * *

Урачу, які нядаўна ажаніўся, пазванілі калегі і запрасілі на партыю ў брыдж.

— Тэрміновы выклік, — растлумачыў ён, калі павесіў трубку.

— Нешта вельмі сур'ёзнае? — спытала ўсхваляваная жонка, калі ўбачыла, што муж хуценька апрагнаецца.

— Так, надзвычай! Тры ўрачы ўжо там!

здзіўляўся. Прывітаўшыся, адразу ж абвясціў тэму лекцыі і пацягнуў рукой па крэйду. Крэйды не было. Тады ён папрасіў хлопца, які сядзеў за першым сталом, схадзіць і пазычыць кавалачак у суседняй аўдыторыі. Студэнт хуценька выскачыў за дзверы.

На калідоры юнак хвілінку пастаяў, не ведаючы, куды пайсці, а затым накіраваўся да лесвіцы, што вяла ўніз. Спусціўшыся на паверх ніжэй, ён пастукаўся ў першыя ж дзверы, за якімі чуўся прыглушаны голас лектара. Перад ім стаяў немалады і як быццам падобны на некага выкладчык.

— Прабачце, калі ласка, вы не пазычыце кавалачак крэйды? — нясмела запытаў студэнт.

— Не, — адказаў мужчына. — Самі толькі што паслалі чалавека па яе.

Хлопец ціхенька выйшаў з аўдыторыі і тым жа шляхам накіраваўся ў свой пакой. Каля дошкі чытаў лекцыю сталы і ўжо вельмі знаёмы з выгляду выкладчык.

— Прабачце, калі ласка, — загаварыў студэнт, — але ў суседняй аўдыторыі крэйды таксама няма.

— Я ведаю, — адказаў мужчына. — Адтуль толькі што прыходзілі.

Увесь курс грывнуў дружным рогатам.

На падрыхтоўчым аддзяленні ішлі заняткі па беларускай мове. Выкладчык каторы раз раскрываў механізм напісання пераказу, а слухачы меланхалічна ківалі галовамі. Каб страсянуць гэтую апатычную аўдыторыю,

Працяг на стар. 14.

Беларуская старонка
Славіцца дзяўчатамі,
Бульбаю, прыпеўкай звонкай,
Хлопцамі вусатымі.

☺ ☺ ☺

Еш, мой любы прымачок,
Каўбасу ды кумпячок,
Каб пад бок мяне штурхаць
Кожнай ночы разоў пяць!

☺ ☺ ☺

Дзед не хваліцца нікому,
Што ён мае боты з хрому.
Злодзеі дазнаюцца —
Возьмуць, не спытаюцца!

☺ ☺ ☺

Я — дзяўчына-непаседа,
Не ўпільнуеш, хоць крычы:
Цалавацца да суседа
Уцякаю уначы.

☺ ☺ ☺

Думкі Стася — пра рыбалку
Ды пра карпа, што ў рацэ.
Ён рыбак заўзяты змалку:
Дрыхне з вудай у руцэ.

☺ ☺ ☺

Ох, каханне-хваляванне,
Ты даводзіш да бяды:
Цераз слёзы ды расстанні
Стала важыць тры пуды.

☺ ☺ ☺
Я жанчына, што шыпшына,
Ты ж — нібыта памяло.
Абяцаў набыць машыну —
Ровар мне купіў, трапло!

☺ ☺ ☺

Палюбілі зараз дзеўкі
Не спадніцы, а штаны.
Тытунём, як табакеркі,
Патыхаюць скрозь яны.

☺ ☺ ☺

Дык зайграйце мне, музыкі,
Каб натанцавалася.
Я была калісь вялікай,
Ды крыху стапталася.

☺ ☺ ☺

Перастань, мілок, злавацца
Ды забудзься пра ныццё.
Лепей будзем цалавацца,
Бо кароткае жыццё.

☺ ☺ ☺

Гучна зарыпяць масніцы,
Калі я пачну скакаць.
Каму — дваццаць,
каму — трыццаць,
Мне ж — заўсёды сорок пяць!

Праспявала
Людміла ЮШЫНА,
г. Гомель.

Заканчэнне. Пачатак на стар. 12.

мужчына выкарыстаў правераны на папярэдніх навучэнцах спосаб:

— А зараз, паважаныя, — сказаў ён, — я прачытаю некалькі «ляпсусаў» з прац вашых папярэднікаў. Таму ўважліва слухаем і не дапускаем такога ў сваіх пераказах.

У вачах прысутных з'явілася зацікаўленасць.

— Зачытаю радкі з пераказу па рамане Льва Талстога «Вайна і мір». Слухайце ўважліва: «Андрэй Балконскі ляжаў пад блакітным небам Аўстэрліца і займаўся самаздавальненнем...»

Група ўзарвалася ад рогату. Дзяўчаты, зачырванеўшыся, смяяліся ў далоні, хлопцы — ва ўсё горла.

Калі ўрэшце сцішыліся, адзін са слухачоў, усё яшчэ давячыся ад смеху, гучна вымавіў:

— Гэта ж трэба было такое слова выдумаць — Аўстэрліц!
Аўдыторыя гримнула зноў...

Малюнак Аляксандра КАРШАКЕВІЧА.

Што будзе гарэць?

У вёсцы Малявічы Жлобінскага раёна школьнік выпадкова падпаліў склад, дзе захоўвалася больш чым 70 тон саломы.

Кожнаму вядома, што з агнём гуляць нельга, асабліва дзецям. Але мясцовы 9-гадовы хлопчык разам з сябрам не звярнулі ўвагі на гэтае папярэджанне. Яны бавілі час на складзе сельгаспрадпрыемства «Папаратнае». У нейкі момант у школьніка паміж цюкоў звалілася сандаля. Каб убачыць яе і дастаць, хлопчык вырашыў падсвятціць запальнічкай. У імгненне вока салома загарэлася – і гэтак жа хутка з месца хуліганства зніклі дзеці.

Сума ўрон уклала 17 мільёнаў рублёў. Іх, цалкам верагодна, давядзецца вяртаць бацькам. А што будзе гарэць у школьнікаў, якія свавольнічалі з агнём, няцяжка здагадацца...

Навіны з МУС: матай на вус...

Слёзы ад цыбулі

На Гомельшчыне работнік аднаго КСУП спрабаваў украсці больш за сем тон цыбулі.

«Хто яе распранае, той слёзы пралівае». Усім вядомая загадка ўвасобілася ў рэальнасць. Вось толькі работнік гаспадаркі не здымаў з цыбулі шалупінне, а краў яе.

Ноччу падчас уборкі з поля гародніны рабочы, адказны за захаванасць ураджаю, убачыў, як загрузаны трактар паехаў не на тэрыторыю ўнітарнага прадпрыемства, а ў іншы бок. Ён прасачыў за тэхнікай. Украдзеную цыбулю выгрузілі ў суседняй вёсцы на адным з двароў.

Зламысніка ў хуткім часе затрымалі супрацоўнікі АДДЗела ўнутраных спраў Гомельскага аблвыканкама. Вядзецца следства. Мужчына, мяркуючы, пралье не адну слязінку з-за ўкрадзенай цыбулі.

Дарагая навука

Выкладчык сталічнага каледжа за станоўчыя адзнакі браў хабар у студэнтаў. Сума за экзамен ці лабараторна-практычныя заданні складала ад 150 тысяч рублёў да 100 долараў ЗША.

З кожным годам месц на бюджэце навучальных устаноў становіцца ўсё менш і менш. Але мала хто ведае, што нават на «бесплатным» аддзяленні студэнты часам аддаюць грошы за адукацыю.

Так, 27-гадовы педагог рэгулярна «выцягваў» са сваіх навучэнцаў грошы за адзнакі. Сёлета ў чэрвені мужчыну затрымалі «на гарачым», калі група студэнтаў аддавала яму хабар у памеры амаль чатырох мільёнаў рублёў.

Выкладчыка затрымалі, на яго маёмасць накладзены арышт. Дарагая навука, магчыма, прывядзе да доўгага тэрміну заключэння...

У наш час існуюць тры рэчы, на якія можна глядзець бясконца:

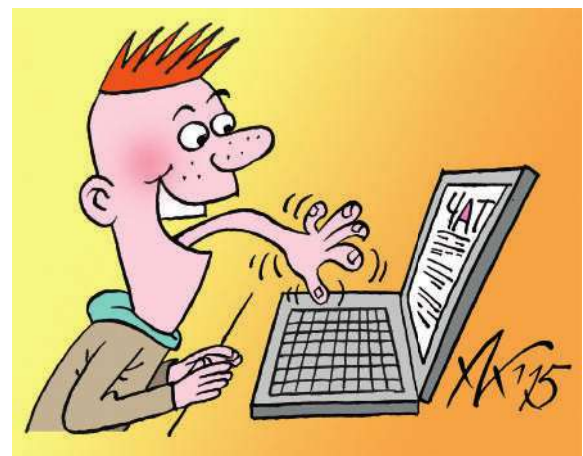
экран
тэлефона

экран
планшэта

манітор
камп'ютара

Малюнак Ганны КІСЛУШЧАНКІ.

Малюнак Аляксандра КАРШАКЕВІЧА.

Васіль ТКАЧОЎ

Спахоп

Гісторыйка

Буй позні вечар, калі перад носам у Сазончыка пагрозліва затрэнькаў мабільнік. «Хто гэта мог павывожаць мяне ў такі час?» Тэлефанавала сястра Люба, што жыве ў іншым горадзе.

— Не спіш? — адразу ж пацікавілася яна.

— Ды не, хакей гляджу: гульня ідзе ў запісе. Нашы выйграюць...

— Вось і добра. А я сёння схадзіла на рынак, купіла курыных ножаў, лімонаў пару, кілаграм яблыкаў узяла... Нашых, не польскіх. Яны хоць на выгляд і горшыя, але сакавітыя, з кісліначкай. Я такія люблю. Адзін армянін ці азербайджанец прадаваў даволі танна куртку неблагія. Хацела набыць для Веркі, пігаліцы, але без яе пабаялася ўзяць: а раптам не дагаджу?.. Забылася спытаць: Мікола ў скайпе не з'яўляўся? Ужо тыдзень не паказваецца. Мо п'е там, у той Маскве, і баіцца сваю морду нам паказаць? Хай бы ўжо ажаніўся, ці што? Падкажы яму, неслуху. Цябе, можа, як брата, паслухае... Не чуў, пенсію не падымуць у наступным месяцы? І я не чула. Інтэрнэт і тэлебачанне маўчаць таксама. А што ім — яны ж не пенсіянеры!.. Марыська, суседка, сына ў армію адправіла. Ат, якія цяпер салдаты? Усё пад бокам. Татка і танк. Не тое, што ты — ажно ў Казахстане служыў. Дзе Беларусь,

а дзе Казахстан! Хоць свет пабачыў, праўда ж?.. Цікава, якое заўтра надвор'е будзе? Думаю на дачу выбрацца. А ты не ездзіў на сваю? Прадаў? І маўчаў! Ну ты і Шцірліц у мяне! Здаецца, усё, дабранач. Дзесяць хвілін якраз прайшло...

— Якія дзесяць хвілін? — не зразумеў Сазончык.

— Глянё на календар.

— Ну.

— Якое сёння чысло?

— Трыццаць першага.

— Усё правільна. Месяц заканчваецца. А я ледзь не правароніла — у апошнюю хвіліну ў мяне спахоп толькі атрымаўся. На мабільніку заставалася яшчэ дзесяць хвілін бясплатных размоў. Не прападаць жа дабру!

Сястра пажадала брату яшчэ раз спакойнай ночы, і яны развіталіся.

Сазончык пэўны час сядзеў з раззяўленым ротам, нават забыўся на хакей. А калі спахапіўся, па тэлевізары ішла ўжо зусім іншая перадача. Ён нервова вылаяўся: «З тваім спахопам, Люба, нават не заўважыў, як гульня скончылася!» І пайшоў спаць.

г. Гомель.

Малюнак Алега ГУЦОЛА.

Малюнак Ганны КІСЛУШЧАНКІ.

АБВІНАВАЧАНЫ — той, хто перапіў віна.

АБВУГЛІЦА — займець жыллё.

АБІБОК — галалёд.

АБЛІЧЧА — махлярства ў краме.

АБЛЯПІХА — тынкоўшчыца.

АБМЕЖАВАЛЬНІК — пагранічнік.

АБМЕРКАВАННЕ — зняцце мерак краўцом.

АБМІНУЦЬ — абясшкодзіць міну.

АДНАДУМЕЦ — дыктатар.

АДНАДУШНАСЦЬ — адзінота.

АДЧАЙВАЦА — піць многа чаю.

АЛАДКА — прымірыцелька.

АПАРВАННЕ — сватанне.

АТАВІЗМ — другі ўкос.

АТАМАН — вучоны-ядзершчык.

АЎЧАРКА — даглядчыца авечак.

АФІЦЫЯНТ — афіцыйная асоба.

АХАЙНЫ — абыхавы.

АШАЛОМЛЕНЫ — прывітаны па-яўрэйску.

БАЛАЦІРАВАЦА — хадзіць па балоце.

БУЛЬДОЗЕР — гаспадар бульдога.

ВАГОНКА — правадніца на чыгунцы.

ВАЗОЎНЯ — таксапарк.

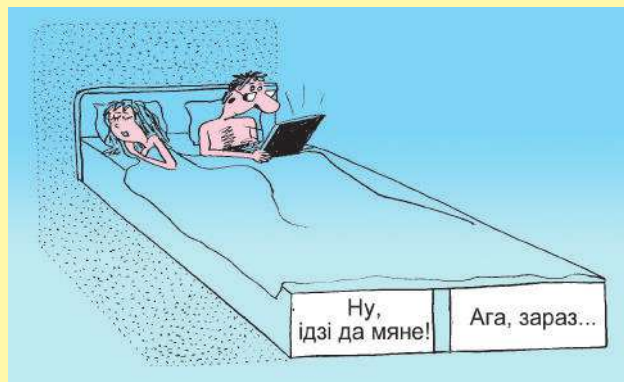
ВАРШТАТ — работнікі кухні.

ВЕРШНІК — паэт.

ВОДПУСК — шлюз у плаціне.

ВОСТРАЎ — разнастайнае меню.

Соф'я КУСЯНКОВА,
Рагачоўскі раён,
в. Лучын.

Малюнкi Аляксандра ПЯТРОВА.

— Ты ў парадку?
— Так, у выпадковым.

***

— Карыстаючыся момантам, хачу перадаць прывітанне сваім сябрам, якія таксама карыстаюцца «Момантам».

Кола яго інтарэсаў было вуглаватым.

***

— Я ва ўсім пачаў сумнявацца. Толькі не ведаю, ці ва ўсім я пачаў сумнявацца?

***

— Слова — не верабей...

— Усё не верабей, акрамя вераб'я!

— Прафесар, я не заслугую двойку! — ледзь не плача студэнт.

— Ведаю, — спакойна адказвае выкладчык. — Але адзнакі яшчэ ніжэйшай, на жаль, няма.

Мэта якаснай гуманітарнай адукацыі заключаецца ў тым, каб навучыць па-філасофску адносіцца да недахопу грошай.

***

З размовы студэнтаў.
— Ну, як, хадзіў сёння на кансультацыю? Што там было?

— Ды нічога, пару слоў пра экзамен казалі.

— А калі канкрэтна?
— «Не здасце!»

Смецце

Ігнаруючы прагноз,
Смецце мой стары панёс.
Без ватоўкі і без шапкі,
Толькі ўсунуў ногі ў тапкі.

А як выйшаў за парог —
Вецер ледзь не зрынуў з ног,
Моцны дождж хвастаў па твары...
Ля пад'езда ж — «тары-бары»
Са Сцяпанам і з Кузьмой.
Прастаяў дзядуля мой
З сябрукамі шмат хвілін...
А цяпер — пеніцылін
Ажно пяць разоў на суткі
У сцягняк пускаю пруткі.
Як баіцца дзед уколаў!
«Не хварэў жа я ніколі, —
Лямантуе на ўсю хату, —
Ты ў няшчасці вінавата!

Хіба смецце замінала?
Пра мяне ані не дбала.
Век праз гэтых баб — і толькі —
У мужчын няшчасных болькі...»
Я ж за гэткую абразу
Раззлаваўшыся, адразу
Як шпільнула у сцягняк!..
Вось, цяпер лячу сіняк.
Ёдам сетачку малюю,
Мужа у шаку цалюю.
Дзед, пагладжваючы сцёгны,
То бурчыць пад нос, то стогне.
Ну, а мне, старой кабёце,
Трэба несці з хаты смецце.

Рэгіна РЭЎТОВІЧ,
г. Дзяржынск.

Малюнак
Уладзіміра ЧУГЛАЗАВА.

Адказы да крыжаванкі,
змешчанай на стар. 23:

1. Парасон. 2. Карагод.
3. Баракунда. 4. Паралель. 5. Ка-
тамарана. 6. Марафонца. 7. Кара-
лева. 8. Хмарачос. 9. Карамель.
10. Абаронак. 11. Каравай.
12. Машкара. 13. Карась. 14. Па-
рася. 15. Баран. 16. Гараж.
17. Гара. 18. Фара.

— Гад ты такі! Усё
жыццё мне сапсаваў! Усю
маладосць на цябе загубі-
ла! — чуліся з пакоя горкія
дзявочыя рыданні.

Голас з кухні:

— Дачушка, можа, хо-
піць ужо табе з дыпламам
размаўляць?

Аб'ява ў студэнцкім ін-
тэрнаце:

«На гэтым тыдні чака-
юцца перабоі з гарачай
і халоднай вадой. Пе-
раб'юцца карпусы № 1,
№ 4 і № 6».

— Руку вы не прапа-
ноўваеце, сэрца ў вас
няма... Дайце хоць на
шыю сяду!

— Здаецца, у мяне пе-
расох запал.
— Што запала?
— Перасох.

Увогуле Віні-Пух не ха-
цеў жаніцца, але думка пра

мядовы месяц не давала
яму спакою.

Трэба забараніць ра-
зумным думаць, каб не
крыўдзіць пачуцці дурных.

— Учора ты мяне вельмі
балюча стукнула, а сёння
закіпціла каву. Ты такая
непастаянная!

— Называй мяне
пераменнай, дарагі, — ад-
казала электрычнасць.

Няхай пастаяць

Шавец, аддаючы заказчыку новыя боты, кажа:

— Тыдні два яны могуць трохі ціснуць. Не крыўдуйце.

— Э, такой бяды, пацярплю, — супаківае той. — Пахаджу пакуль у старых, а гэтыя няхай пастаяць.

Была ці не?

Рабіў некалі адзін майстар печ. Пакладзе цагліну, грукне па ёй кулаком і кажа:

— Як і была тут.

Другую пакладзе ды зноў прамовіць:

— Як і была тут.

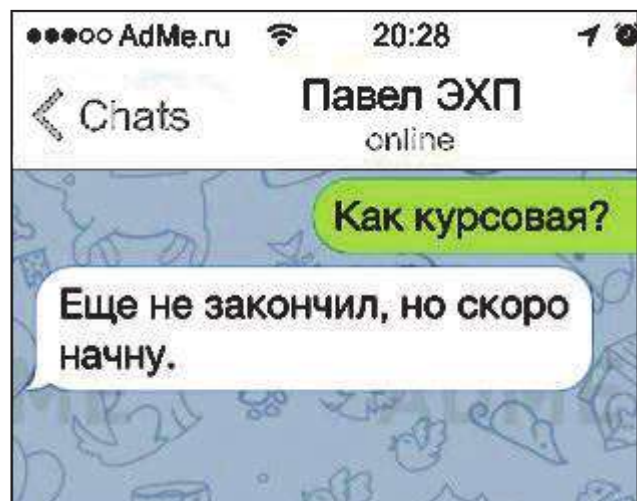
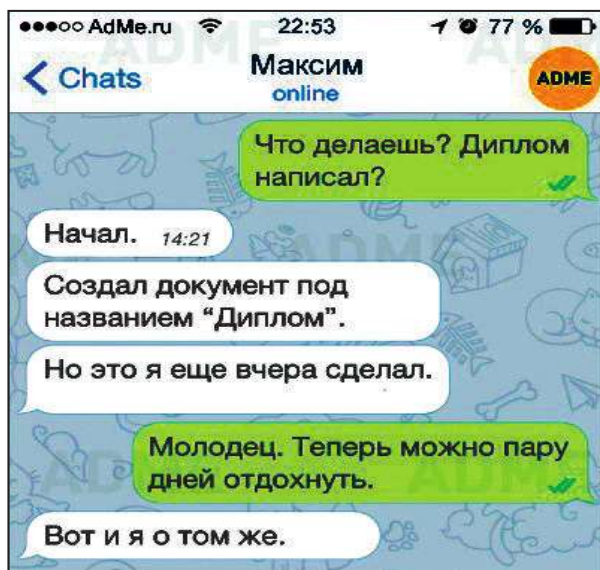
Назаўтра прыходзіць, а печ развалілася.

— Як і не была тут... — пачухайшы патыліцу, зазначыў пячнік.

Даслаў Віктар САЛАНЕЦ,
г. Любань.

Малюнкi Алега ГУЦОЛА.

Фота аўтара.

ДЗЕ ЛЕПШ ЗІМАВАЦЬ?

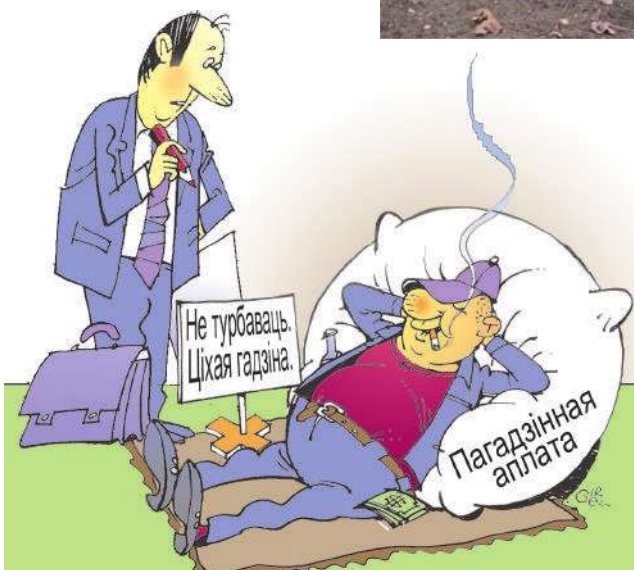

Хоць і цяжка ў гэта вам паверыць
(За акном кастрычнік, як-ніяк),
Гляньце: ходзіць бусел, быццам мерыць
Двор у нашай вёсцы — вось дзівак!

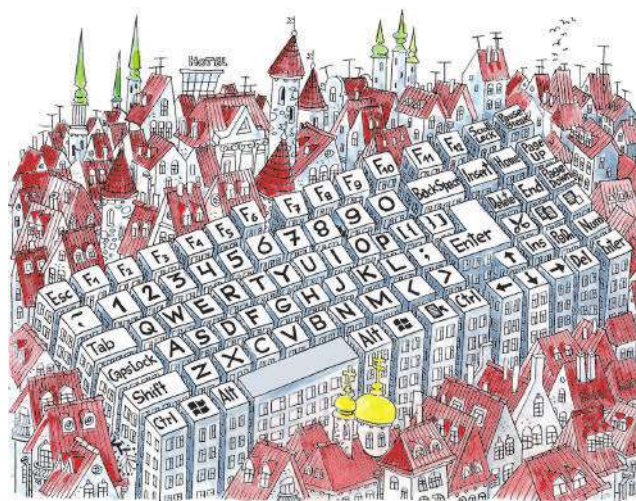
Родзічы па Афрыцы гуляюць,
З імі побач кракадзіл і леў.
Наш жа бусел ні пра што не дбае,
На начлег ідзе у цёплы хлеў.

Сваякам вясною пракляюча:
Чым ляцець, бадзяцца абы-дзе,
Наракаць на лёс, амаль сірочы, —
Лепей зімаваць каля людзей.

Данііл ВАЛЧОК,
Браслаўскі раён,
агр. Слабодка.

Малюнак Міколы ПІРГЕЛЯ.

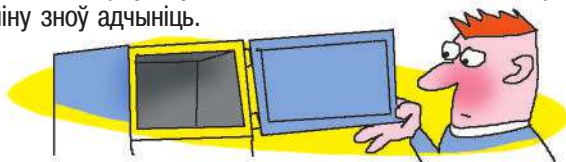

Малюнак Алега ГУЦОЛА.

10 прыкладаў
бессэнсоўных
дзеянняў

Дзіўна, але часам мы нават не заўважаем, як робім тое, што не мае ніякага сэнсу. Не верыце? Тады прачытайце гэтыя дзесяць прыкладаў бессэнсоўных чалавечых дзеянняў і ўпэўніцеся, што так яно і ёсць!

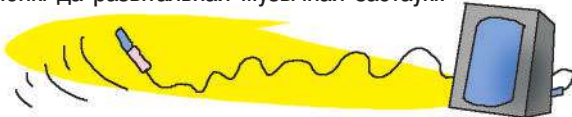
1. Зазірнуць у халадзільнік, зачыніць яго, а праз хвіліну зноў адчыніць.

2. Праверыць па мабільніку час і адразу яго забыць.

3. Пры выключэнні камп'ютара паспець адключыць калонкі да развітальнай музычнай заставкі.

4. Пастаянна перачытваць надпіс на асвятляльніку паветра.

РВУ «Выдавецкі дом «Звязда» прапануе

Алесь БАДАК

«Зоркі для вавёркі»

Ці можа пеўнік навучыцца чытаць, а жаба — тая самая, што жыве на балодзе, — скончыць кансерваторыю? Алесь Бадак перакананы, што тут нічога неверагоднага няма, яшчэ і не такое можа здарыцца ў свеце. Праўда, у свеце казаным, дзе і жывуць героі яго новай кнігі. Юных чытачоў чакаюць цікавыя і вясёлыя гісторыі, якія вучаць дабрыні, стараннасці, спагадзе, а перадусім дапамагаюць бачыць у паўсядзённым незвычайнае, тое, што можа быць створана толькі з дапамогай фантазіі. У зборнік увайшлі сем казак, аформленых мастачкай Кацярынай Першынай. Адрасуецца дзецям малодшага школьнага ўзросту.

Р. С. Гэтае і іншыя выданні «Выдавецкага дома «Звязда» вы можаце набыць у любой з кнігарняў ААТ «Белкніга», адрасы якіх шукайце на сайце www.belkniiga.by, і ў самім Выдавецкім доме па адрасе: 220034, г. Мінск, вул. Захарава, 19. Даведкі па тэлефонах 284-44-04, 288-12-94.

Пра наяўнасць кніг у крамах Мінска можна даведацца па тэлефонах: 296-70-72, 292-70-72.

Сайт «Выдавецкага дома «Звязда» — www.viazda.by

Алесь БАДАК

БЕЛЫ ПЕЎНІК

(Урывак з казкі)

Аднаго разу Белы Пеўнік знайшоў на падворку некім забыты буквар і навучыўся па ім чытаць.

— Мама! — радасна закрычаў ён на ўвесь падворак. — Я ўмею чытаць!

На гэты крык збегліся і мама Чорная Курыца, і ўсе яго чацвёра сясцёр.

— Гэтага не можа быць, — сказала мама. — Мы, куры, не ўмеем чытаць!

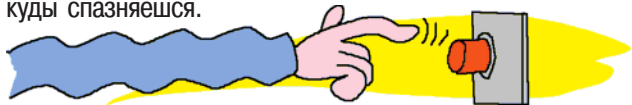
— Не ўмеем! Не ўмеем! — тоненькімі галаскамі паўтарылі ўслед за Чорнай Курыцай яго сёстры.

— А я ўмею! — з гонарам сказаў Белы Пеўнік.

Мама пагладзіла Пеўніка па галаве і, смеючыся, сказала:

5. Па сто разоў націскаць на кнопку ліфта, калі некуды спазняешся.

6. Паставіць на сотовым тэлефоне пяць будзільнікаў, каб потым павыключаць іх і праспаць.

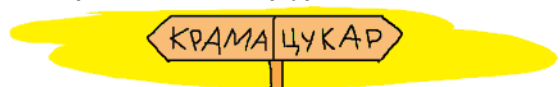
7. Зазіраць у тунэль метрапалітэна, пакуль чакаеш цягнік.

8. Мацней ціснуць на кнопкі тэлевізійнага пульта, калі ў ім садзяцца батарэйкі.

9. Пайсці ў краму па цукар, а пасля вярнуцца дадому з рознымі пакупкамі, але без цукру.

10. Абыходзіць бокам шчылінікі на асфальце.

Заўважыла Карына ПАЦКО,
г. Жодзіна.

— Але раз ніхто ў нашым родзе не ўмее чытаць, то хто ж цябе навучыў гэтаму?

— Я сам навучыўся! — адказаў Белы Пеўнік.

— Так не бывае, — пакруціла галавой Чорная Курыца.

— Не бывае! Не бывае! — запішчалі сёстры.

— Калі вы не верыце, тады паслухайце, — сказаў Белы Пеўнік і пачаў чытаць па складах: — «Падаў з неба снег уранку на дарогі і на ганкі». Мама, а што такое «снег»?

— Ну, вядома, — усміхнулася Чорная Курыца. — Ты нарадзіўся на пачатку лета і яшчэ ніколі не бачыў снегу... Але ж гэта значыць, — разгубілася яна, — што ты... што ты, і праўда, умееш чытаць?!

— Умееш! Умееш! — радасна закрычалі сёстры.

Вестка пра тое, што Белы Пеўнік умее чытаць, хутка абляцела суседскія падворкі. Кожнаму хацела паслухаць, як ён чытае.

Аднаго разу Белама Пеўніку трапілася парваная кніга з малюнкамі розных жывёл і раслін. «Чырвоная кніга», — прачытаў Белы Пеўнік на вокладцы. Ён пачаў гартаць уцалелыя старонкі, учытвацца ў тое, што было на іх напісана. І раптам спалохана кінуўся да маці.

— Мама! — закрычаў Белы Пеўнік. — Я прачытаў, што ў лесе расце трава, якая называецца лясны кураслеп. Значыць, мы можам ад яе аслепнуць?!

Куры, як вядома, вельмі любяць дзяўбці

траву, таму тое, што сказаў Белы Пеўнік, усіх вельмі ўсхвалявала.

— А як выглядае гэтая трава? — спытала Чорная Курыца.

— Я не ведаю, — ціха сказаў Белы Пеўнік. — Якраз на гэтым месцы была вырвана старонка.

— Вось як кепска рваць кнігі! — усклікнула Чорная Курыца. — Ды яшчэ такія патрэбныя!

— Я толькі ведаю, што гэтая трава расце не толькі ў лясках, але яшчэ і каля рэк, — дадаў Белы Пеўнік.

— Яна расце там, дзе мы часта бываем! — закрычала Чорная Курыца. — Значыць, мы ў любы момант можам з'есці яе і аслепнуць!

— Мы можам аслепнуць! Аслепнуць! — спалохана запішчалі сёстры Белага Пеўніка.

— А каб гэтага не здарылася, — стала супакойваць іх Чорная Курыца, — нам, на ўсялякі выпадак, трэба перастаць дзяўбці любую траву.

Сёстры Белага Пеўніка ўжо сабраліся паўтарыць услед за маці: «Трэба перастаць дзяўбці! Перастаць дзяўбці!», ды замест гэтага закрычалі:

— Але мы так любім дзяўбці траву! Так любім!

Чорная Курыца падумала і сказала:

— Калі трапляеш у складаную сітуацыю і не ведаеш, што рабіць, трэба звярнуцца па дапамогу да каго-небудзь старэйшага.

— Але сярод нас ты самая старэйшая, — нагадаў ёй Белы Пеўнік.

— Не забывайце, што ў мяне таксама ёсць мама, ваша бабуля Сівая Курыца. Праўда, яна такая старая, што рэдка выходзіць з куратніка, але ў яе яшчэ добрая памяць, і, можа, яна ўспомніць, як выглядае трава кураслеп.

І ўсе накіраваліся ў куратнік...

Малюнак Аляксандра КАРШАКЕВІЧА.

Малюнак Алега КАРПОВІЧА.

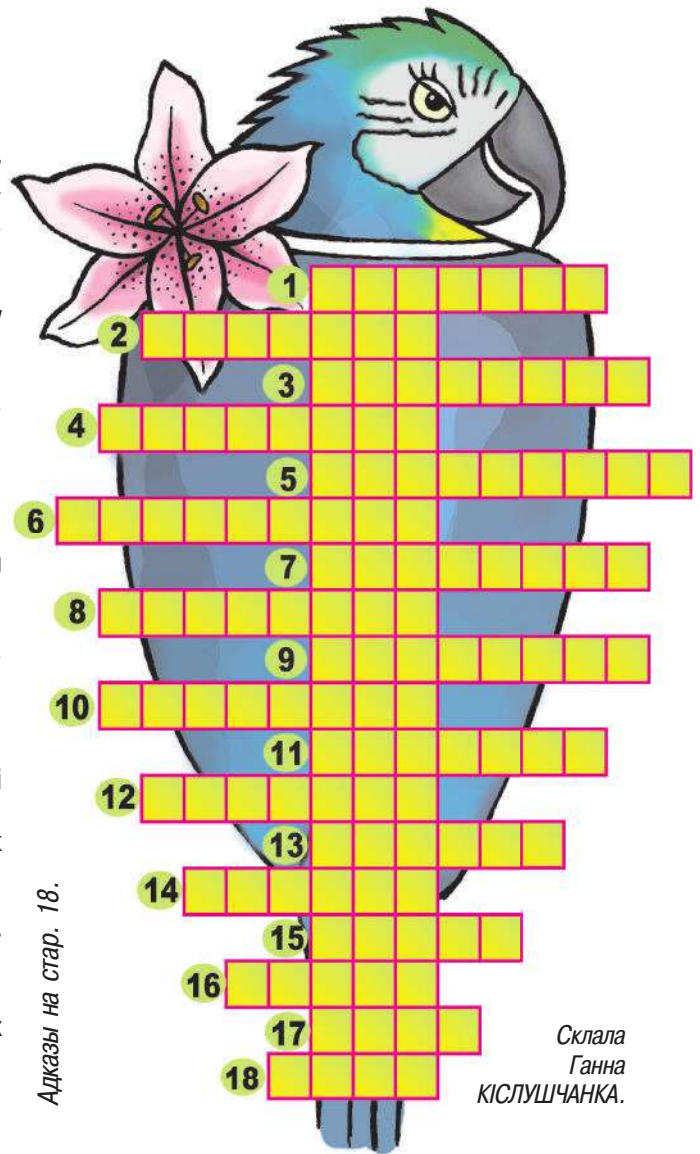

КУДЫ ЗАЛЯЦЕЎ ПАПУГАЙ АРА?

Крыжаванка

У кожнае слова, размешчанае па гарызанталі, «заляцеў» папугай ара. Дзесьці ён схваўся на яго пачатку, а недзе — у сярэдзіне ці ў канцы. Адгадай словы і адшукай усіх папугаяў, карыстаючыся наступнымі падказкамі.

1. Калі, выходзячы з дому, узяць яго з сабой, то дажджу абавязкова не будзе.
2. Танец вакол навагодняй ёлкі.
3. Драпежная рыба, якую называюць яшчэ марскім шчу-паком.
4. Сяброўка мерыдыяна.
5. Каб плыць на ім па вадзе, неабходна круціць педалі.
6. Спартсмен, што бегае доўга і далёка.
7. Самая моцная шахматная фігура, звязаная шлюбом з самай слабай.
8. Будынак, які дахам закранае хмары.
9. Метамарфоза, якая адбываецца з цукрам пасля на-гравання.
10. Так шафёры ласкава называюць руль.
11. «На чужы ... рота не разявай» (прыказка).
12. «Армія» маленькіх двухкрылых істот, якія любяць лезці ў вочы.
13. «Спраўляў... імяніны, \\\\ Купіў ... пуд мякіны, \\\\ І напёк з яе бліноў \\\\ Для сваіх гасцей-ліноў» (з верша Г. Аўласенкі).
14. «Хто ... украў, таму ўвушшу вішчыць» (прыказка).
15. «Другі ... — ні «бэ», ні «мя», \\\\ А любіць гучнае імя» (з байкі К. Крапівы).
16. Галоўны прытулак мужчыны-аўтааматара.
17. Звальняецца з плячэй, калі пазбаўляешся ад вялікіх клопатаў.
18. «Вока» аўтамабіля.

Адказы на стар. 18.

Склала
Ганна
КІСЛУШЧАНКА.

— Патэлефануй мне!
— Сам патэлефануй...
— Не, ты лепш.
— Вядома, я лепшая,
а ты тэлефануй!

***

— Чаму вы спазніліся?
— Я зазірнуў у кафэ,
а там да мяне падышоў

Джоні Дэп. Ён выпіў маю каву і сказаў: «Усё роўна табе ніхто не паверыць».

***

Ці ведаеце вы, што вопытны студэнт, пакуль стаіць у чарзе ў сталовай, здольны так віртуозна за-капаць катлету ў кашу, што гэтага не заўважыць самая прыдзірлівая касірка?

***

Неверагодна, але выра-зы «гарбата доўга астывае»

і «гарбата доўга не асты-вае» маюць адзін і той жа сэнс.

***

Кожны вечар гуляю перад сном. То па адным сайце, то па другім...

***

25 студзеня — дзень студэнта.

23 лютага — дзень ня-здзейсненага студэнта.

***

Выкладчык на лекцыі:
— А хто не слухае да-цэнта, будзе слухаць сяр-жанта!

***

— Вадзік, ты якія-не-будзь іншыя спосабы пад-рыхтоўкі да экзаменаў ве-даеш, акрамя малітвы?

**Анекдоты
ад Віктарыі Уладзіміраўны
ШАЎЧЭНКІ,
дырэктара Рагачоўскай
цэнтральнай раённай
бібліятэкі**

— Што вы так крычыце?
Я яшчэ нават не дакрануўся
да вашага зуба.

— Як?! Вы яшчэ і дакрану-
нацца да яго хочаце!

***

— Хадзілі з бацькам у цір.
— Як поспехі?

— На жаль, паляваннем
нам не пракарміцца.

***

Брытанскія вучоныя пра-
вядлі вопыты з алкаголем.
Высветлілася, што гарэлка
з ільдом шкодзіць ныркам,
ром з ільдом шкодзіць печані,
джын з ільдом шкодзіць
сэрцу, віскі з ільдом шко-
дзіць мозгу. Словам, гэты
лёд неверагодна шкодны!

***

— Калі чалавек — талент,
то ён таленавіты ва ўсім!

— Так, з ідыётамі такая ж
сітуацыя.

***

Падызлі да каго-небудзь
з дамашніх, скажы: «Цябе да
тэлефона», дай пулт ад тэле-
візара і назірай за рэакцыяй.

***

Пасля сняданку бутэр-
бродамі з чырвонай ікрой
зубы шкада чысціць!

***

Рай — гэта месца, дзе
няма будзільнікаў, паня-
дзелкаў і начальнікаў.

***

— Грошы — гэта такія
зdraднікі! Гуляць, значыць,
ідзём разам, а дадому я заў-
сёды вяртаюся адзін!

***

— Ну, ты і вяселле адбу-
хаў! Адкуль грошай столькі
ўзяў?

— Дык я ўжо даўно ад-
кладаў пакрыху на чорны
дзень. І вось ён надышоў.

«Вожык» — грамадска-палітычны, літаратурна-мастацкі часопіс

№ 10 (1525), 2015 год.

Выдаецца з ліпеня 1941 года.

Заснавальнікі: Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь,
рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Галоўны рэдактар
Юлія Францаўна ЗАРЭЦКАЯ.

Рэдакцыйная калегія: Анатоль АКУШЭВІЧ, Сяргей ВОЛКАЎ, Навум
ГАЛЬПЯРОВІЧ, Мікола ПІГЕЛЬ, Тамара ДАНИЛЮК, Валянціна ДУБОВА,
Юлія ЗАРЭЦКАЯ, Казімір КАМЕЙША, Алег КАРПОВІЧ, Уладзімір МАТУСЕВІЧ,
Міхась ПАЗНЯКОЎ, Уладзімір САЛАМАХА, Васіль ТКАЧОЎ.

Рэдакцыя: Аляксандр КАРШАКЕВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара,
мастацкі аддзел), Ганна КІСЛУШЧАНКА, Наталля КУЛЬГАВАЯ (аддзел
фельетонаў і пісьмаў), Вераніка МАНДЗІК (аддзел літаратуры).

Адрас рэдакцыі

Юрыдычны адрас: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10 а.
E-mail: info@vzyazda.minsk.by.

Паштовы адрас: 220005, г. Мінск, праспект Незалежнасці, 39.

E-mail: vzhuk@vzyazda.ru; a-vojik@yandex.ru

Тэлефоны: галоўнага рэдактара — 288-24-62, намесніка галоўнага
рэдактара, аддзелаў фельетонаў і пісьмаў, літаратуры, мастацкага —
284-84-52, бухгалтэрыі — 287-18-81, факс — 284-84-61.

Падпісныя індэксы:

74844 — індывідуальны, 01380 — індывідуальны льготны,
748442 — ведамасны, 01381 — ведамасны льготны.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі № 520
ад 10.12.2012, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Выдавец

Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»
Дырэктар — галоўны рэдактар Аляксандр Мікалаевіч КАРЛЮКЕВІЧ

Камп'ютарная вёрстка: Святлана ТАРГОНСКАЯ
Стыльрэдактар: Марыя ГЛЕВІЧ

Падпісана да друку 05.10.2015. Фармат 60х84 1/8. Афсетны друк.

Папера афсетная. Ум. друк. арк. 2,79.

Ул.-выд. арк. 3,38. Тыраж 1611 экз. Заказ

Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства «БудМедыаПраект».
ЛП № 02330/71 ад 23.01.2014, вул. В. Харужай, 13/61, 220123, Мінск.

Рукапісы не рэцензуюцца і не вяртаюцца, прымаюцца толькі ў электронным выглядзе.
Перадрукоўваючы матэрыял, трэба абавязкова спасылцца на «Вожык».

Аўтары публікацый нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў.

Рэдакцыя можа друкаваць матэрыялы, не падзяляючы пазіцыю і думку аўтараў.

© Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь, 2015

© РВУ «Выдавецкі дом «Звязда», 2015

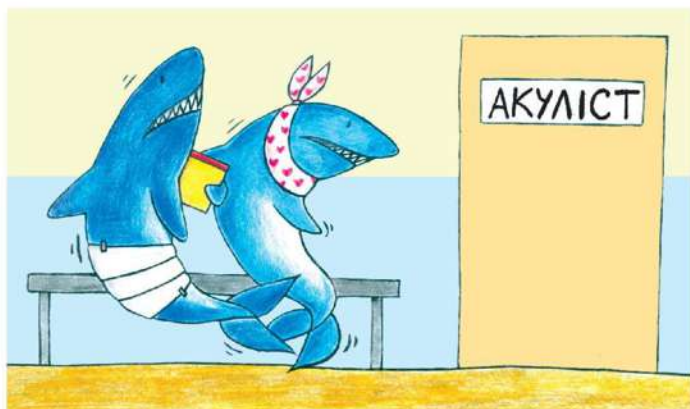

Малюнак Алега КАРПОВІЧА.

Малюнак Ганны КІСЛУШЧАНКІ.

Малюнак Ганны КІСЛУШЧАНКІ.

Малюнак Вікенція ПУЗАНКЕВІЧА.

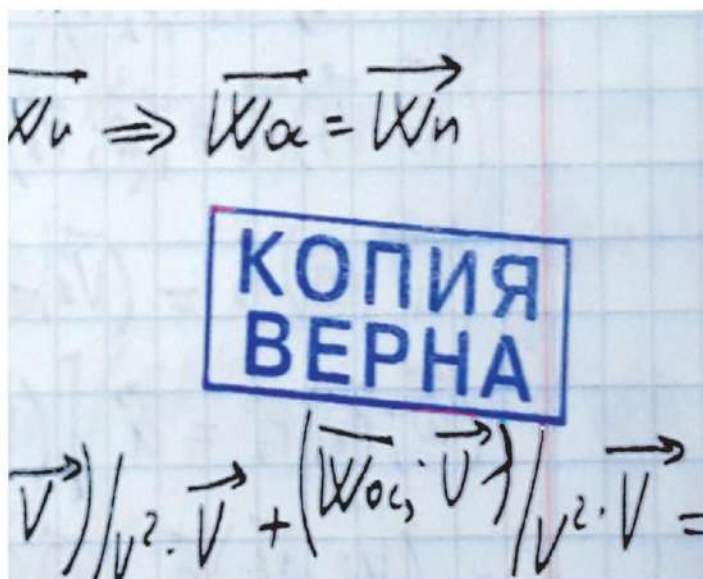
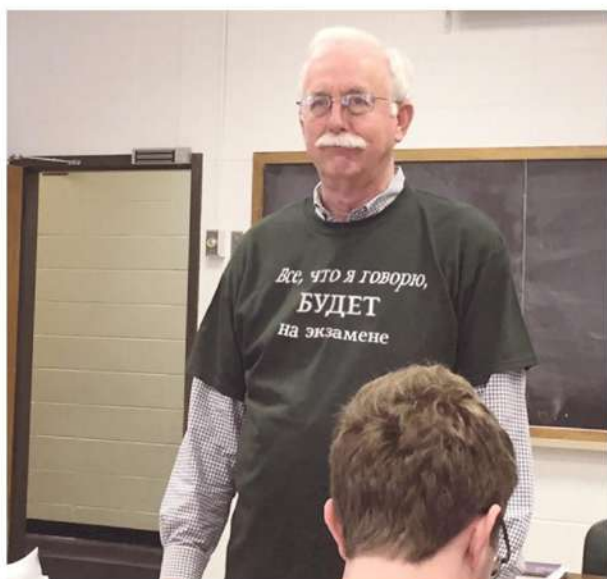
Малюнак Алега ПАПОВА.

Малюнак
Аляксандра ШМІДТА.

Малюнак
Аляксандра КАРШАКЕВІЧА.

Матэрыялы на стар. 3, 10, 19,
вкл. узяты з інтэрнэта.

Малюнак Пятра КОЗІЧА.

Малюнак Алега ГУЦОЛА.

Малюнак Вікенція ПУЗАНКЕВІЧА.

Малюнак Алега ПАВОВА.

Чытайце!
у наступным нумары:

Як займець жонку на гадзіну?

Што аб'ядноўвае Паўліна і Пеўня?

Калі заяц варыць піва?

Пра што жартуюць вялікія?

І многае-многае іншае!
Да сустрэчы!

Нашы індэксы:

ІНДЫВІДУАЛЬНЫ — 74844,

індывідуальны льготны
(для жыхароў
сельскай мясцовасці:
райцэнтры і населеныя
пункты раёнаў) — 01380;

ВЕДАМАСНЫ — 748442,

ведамасны льготны
(для ўстаноў Міністэрства
культуры, Міністэрства
адукацыі) — 01381.

Выпішы «Вожык»
і спі спакойна!

**ПАДПІСКА НА ІІ ПАЎГОДДЗЕ
2015 ГОДА**

Падпіска на 1 месяц каштуе:
індэкс 74844, цана 29100 рублёў,
індэкс 01380, цана 23200 рублёў,
індэкс 748442, цана 84600 рублёў,
індэкс 01381, цана 66700 рублёў.

Падпіска
можна ў любым аддзяленні
сувязі РУП «Белпошта»,
у кіёсках РУП «Белсаюздрук».

А яшчэ — па інтэрнэце
(з дапамогай пластыкавых
электронных картак,
электронных грошай)
ці праз аўтаматызаваную сістэму
Адзінай разлікова-інфармацыйнай
прасторы (АРИП).

9 770132 595002 15 010